

## MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Az általános iskola alsó tagozatán a magyar nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja az anyanyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátíttatása. Az anyanyelvi képességek fejlesztése nemcsak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a nemzeti önazonosság erősödéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli érintkezések önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tantárgy középpontjába a kerettanterv az olvasás-szövegértés és a helyes beszéd képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják anyanyelvüket. Az első iskolai években a tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére, a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban az anyanyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a saját gondolatok kifejtése, egymás véleményének megismerése, valamint az irodalmi művekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére.

A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez, az ismeretfeldolgozás kulturális technikáinak megismeréséhez és gyakorlásához.

### 1–2. évfolyam

A tanuló érzelmi érzékenysége, erkölcsi gondolkodása legalább olyan szintre kerül, hogy az olvasott művekben képessé válik emberi alaphelyzetek, irodalmi témák, természeti motívumok felismerésére, megnevezésére. Bekapcsolódik a jó és a rossz, a szép és a csúnya fogalmak tartalmáról szóló órai beszélgetésekbe. Megismeri a nagy ünnepkörök egy-egy szöveg-hagyományát, ezeket évszakok szerint is képes elhelyezni, valamint ismer ezekhez kapcsoló-

dó alkotásokat (népdalokat, mondákat, meséket, műalkotásokat). Részt vesz a ritmusérzékét, mozgáskultúráját is fejlesztő önismereti gyakorlatokban, szerepjátékokban. Képesé válik az olvasmányaihoz kapcsolódó személyes ismeretek, élmények felidézésére és megosztására, gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezésére. Szívesen részt vállal ritmusos, énekes rög-tönzésekben, különböző kreatív játékokban. Képes mindennapi konfliktusok átélésére bábjátékokban, drámajátékokban. Kipróbálja a testmozgás, a manuális és művészeti alkotó tevékenység több formáját, és képes megfogalmazni ezzel kapcsolatos élményeit, tapasztalatait. A magyar nyelv és irodalom foglalkozások feladatmegoldásaiban, közös tevékenységeiben tapasztalatot szerez a társakkal való együttműködésről, tevékenységek kezdeményezéséről. A kisiskolások, akik korán találkoznak audiovizuális és hipertextes (internetes közegben működő) szövegekkel is (gyerekművek, reklámok, videojátékok, közösségi oldalak használata), megismerkednek a szövegek különböző modalitásaival, eltérő *médiumok* szövegalkotó sajátosságainak alapjaival is (az írott szöveg, a hang és a kép kapcsolatával – egyszerű, játékos formában). A tanuló játékos gyakorlatok révén elsajátít néhány, a koncentrációs képességét fejlesztő memóriagyakorlatot. Az olvasásmegértés folyamatában fejlődik a szókinccse, a nyelvi-logikai kapcsolatok, következtetéseket, viszonyításokat felismerő képessége. IKT eszközökkel képes irányított, majd önálló információkeresésre, rövid szövegek létrehozására. Segítséggel felismeri szükségleteit, tud kérdezni, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

A gyerekek az iskolába lépés előtt először a szűkebb környezetüktől sajátítják el a magyar nyelvet. A tantárgy feladata ennek az ösztönös nyelvtudásnak a formálása, a nyelvi tudatosság fejlesztése.

Az 1–2. évfolyam legfontosabb feladata az olvasás és az írás megtanítása, az igényes beszéd fejlesztése, amely egyben a további anyanyelvi nevelés alapja is. Az olvasás és az írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás.

Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért az első osztályokban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókinccs gyarapítása, a használt szavak jelentésrétegeinek, stílusértékének és különféle használatainak a megismertetése és tudatosítása, mert az anyanyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókinccs árnyalt ismerete.

Az értő olvasás fejlődésében fontos szerepe van a szöveggel való foglalkozásnak. A fejlesztés eredményeként elvárható, hogy a tanuló néma olvasás útján megértse tankönyvei szövegének, a feladatok utasításainak a lényegét.

A gyermeki spontán alkotóképességre és a játék örömeire alapozva kell a legkülönbözőbb tevékenységformákkal a hétköznapi életben gyakori szövegműfajok tudatos és kreatív használatára nevelni.

Az írás eszközzé fejlesztése a kézírás megtanításával kezdődik. A betűformák és betűkapcsolások elsajátításán keresztül vezet az út az írás automatizálásáig. Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket, s megfelel az életkorban elvárható követelményeknek.

Az anyanyelvről szerzett ismeretek segítségével a tudatos nyelvszemléletet, az emeltebb igényű szóbeli és írásbeli anyanyelvhasználatot alakíthatjuk ki. Ennek keretében a magyar nyelv rendszerére vonatkozó elemi ismereteket szerezhethetnek a tanulók. A fogalomalkotás nyelvi tapasztalásra épül. A nyelvtani ismeretekhez kapcsolódik a helyesírási szabályismeret és a helyesírási készség elemi szintjének kialakítása. A szabályalkalmazással párhuzamo-

san futó fejlesztési feladat a tanulók önellenőrzésének és hibajavító tevékenységének, a helyesírási szótár használatának szokássá fejlesztése.

Fokozni kell a tanulók tudatosságát, kitartását és igényességét a különböző nyelvi tevékenységekben, segíteni kell őket, hogy tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Beszéd-készség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása</b>	<b>Órakeret 33 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A szóbeli és az írásos kommunikációban a megértés pontosságának és a kifejezés érthetőségi szintjének emelése. A környezettel való nyelvi kapcsolattartás biztonságának elősegítése. Két vagy több mondat összekapcsolásával a gondolatok, érzések, vélemények pontosabb kifejezése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p>A helyes beszéd-légzés. A hangok tiszta artikulációja, az időtartam és a hangkapcsolatok helyes kiejtése. Mondatok, szövegek olvasásakor, memoriterek elmondásakor a hanglejtés, a hangsúly helyes alkalmazása.</p> <p>Az aktív szókinccs bővítése, pontosítása szövegkörnyezetben történő értelmezéssel és képek, képzetek, képi kompozíciók fogalmi megfeleltetésével.</p> <p>Mondatok összekapcsolása. Összefüggő mondatok alkotása képek, képsorok alapján, adott vagy választott témáról.</p> <p>Páros és csoportos beszélgetés. Szituációs játékokban a felnőttek és a kortársak udvarias megszólítása és a szituációnak megfelelő nyelvhasználat alkalmazása.</p> <p>Nem verbális jelzések tartalmának felismerése, használata beszéd közben.</p> <p>Önismereti gyakorlatok, szerepjátékok.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– érthetően beszél;</li> <li>– megérti az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszol;</li> <li>– használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének illendő nyelvi formáit;</li> <li>– bekapcsolódik a közös tevékenységekbe. Alkalmazkodik azok szabályaihoz;</li> <li>– eligazodik szűkebb környezete társas kapcsolatrendszerében.</li> </ul>	<p><i>Ének-zene; testnevelés és sport:</i> helyes légzés-technika.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> képek, képzetek, képi kompozíciók; egyszerű (pl. kitalált vagy átélt) cselekmény megjelenítése képekkel (pl. rajzzal, képsorozattal, fotóval) megfelelő hanghatásokkal (pl. zörejjel, énekhanggal) kiegészítve.</p> <p><i>Dráma és tánc:</i> szituációs játékok.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és környezetem, bemutatkozás, önismeret.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Tempó, ritmus, szünet, hangerő, hangsúly, arcjáték, tekintet, testtartás, bemutatkozás, bemutatás, köszönés, megszólítás, kérdés, köszönetnyilvánítás.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Olvasás, az írott szöveg megértése 1. - az olvasástanulás előkészítése</b>	<b>Órakeret 25 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az olvasástanulás előkészítése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
Motiváció kialakítása, fejlesztése, szorongásmentes olvasási környezet megteremtése. Az olvasáshoz szükséges képességek és részképességek fejlesztése (fonémahallás, megkülönböztető képesség, figyelem, tempó, ritmus, szókinccs, nyelvhasználati szabályok, kommunikációs képességek, irányok felismerése, relációs szókinccs, nyelvi tudatosság).	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– nyitott, motivált, érdeklődő az olvasás tanulásában;</li> <li>– rendelkezik a megfelelő ismeretekkel és szókinccsel az olvasást, írásbeliséget illetően;</li> <li>– részképességei elérték a szükséges szintet.</li> </ul>	<i>Vizuális kultúra:</i> ábra, illusztráció, reprodukció.  <i>Ének-zene:</i> ritmus, tempó, dallam.  <i>Matematika, Testnevelés és sport:</i> irányok azonosítása, megnevezése..
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Betű, hang, beszédhang, cím, szöveg, mondat, szótag, szó.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Olvasás, az írott szöveg megértése 2. - az olvasás jelrendszerének elsajátítása, dekódolási képesség kialakítása</b>	<b>Órakeret 70 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az olvasás jelrendszerének elsajátítása, a dekódolási képesség kialakítása.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
Az olvasásra vonatkozó szókinccs, pl. szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés. Az olvasás funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése. Betűfelismerés, betű-hang, fonéma-graféma azonosítási szabályok, automatizált képesség. Biztonságos betű-összevonási képesség. Olvasástechnikai hibák felismerése, javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– olvasási tevékenysége motivált, érdeklődő;</li> <li>– ismeri a magyar ábécé nyomtatott kis és nagybetűit;</li> <li>– ismeri a betű-hang, fonéma-graféma megfeleltetési szabályait;</li> <li>– biztos betűfelismerési, összevonási képességgel rendelkezik;</li> <li>– ismeri olvasással kapcsolatos erősségeit, hibáit;</li> <li>– rendelkezik az olvasásra, annak folyamatára vonatkozó</li> </ul>	<i>Vizuális kultúra:</i> betűtípus, betűforma.

	szókinccsel, ismeretei az életkornak megfelelőek; – biztonsággal, pontosan olvas szavakat, szószerkezeteket, mondatokat életkori sajátosságának megfelelő egyszerű, rövid szövegeket.	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, összefoglalás.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Olvasás, az írott szöveg megértése 3. - a szövegértő olvasás előkészítése</b>	<b>Órakeret 105 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A szövegértő olvasás előkészítése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p>Magabiztos néma és hangos olvasás a mondat egyszerűbb, életkori sajátosságoknak megfelelő szintjén.</p> <p>Olvasási stratégiák előkészítése: érzékszervi képek alkotása, grafikus szervezők, összefoglalás, előzetes áttekintés.</p> <p>Az explicit információk, állítások megértése, értelmezése, értékelése, egyszerű következtetések levonása.</p> <p>Mesék, narratív történetek értő hallgatása, felidézése. (pl. történetek a családi élet eseményeiről; nemzeti ünnepeinkről, jelképeinkről).</p> <p>A szövegértés szövegtípusnak megfelelő funkciójáról, folyamatáról alkotott ismeret, meggyőződés kialakítása, fejlesztése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvas fel,</li> <li>– felismeri, szükség esetén modellkövetéssel javítja olvasási hibáit,</li> <li>– használja az előzetes áttekintés, egyszerű összefoglalás, az érzékszervi képek alkotásának stratégiáit a megértés érdekében;</li> <li>– a szöveg megértését bizonyítja a következő tevékenységekkel: következtetés, lényegkiemelés, tartalommondás, események összefoglalása, egyszerű értékelése az életkornak megfelelő szinten.</li> </ul>	<p><i>Matematika; környezetismeret:</i> szóbeli és írásbeli szövegértés.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Mese, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel). Médiaélmények (pl. tetszés, kíváncsiság, rossz élmény) felidézése, kifejezése és megjelenítése szóban, vizuálisan (pl. rajzolás, bábkészítés) vagy szerepjátszóval.</p> <p>Jel, jelkép, piktogram.</p>
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Betű, hang, beszédhang, szerző, író, olvasó, cím, szöveg, mondat, írásjel, bekezdés, összefoglalás, előzetes áttekintés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése		Órakeret 15 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.		
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az irodalmi alkotások befogadásának megalapozása. A műélvezet fejlesztése a beleélés, a képzelet, az asszociációk, a játék, a ritmus és a zene révén. Szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek megismerése. A költői nyelv sajátosságai (ritmus, rím), megértésének megalapozása. Elemi irodalmi ismeretek elsajátítása tapasztalati úton (pl. vers, mondóka, találós kérdés, mese, szereplő).		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p>Magyar nép- és műköltészeti alkotások megismertetése, a népköltészetben megtestesülő értékek, hagyományok közvetítése. Ismerkedés hazai kisebbségek és más népek irodalmának alkotásával.</p> <p>A mese és a valóságírás különbségének tudatosítása.</p> <p>Mondák, legendák a magyar nép történetéből; rövid elbeszélések a magyar történelem nagy alakjairól.</p> <p>Tapasztalatszerzés a verses és a prózai szövegek formájának különbségeiről.</p> <p>Az olvasmány címének, hangulatának megfigyelése; témájának, szereplőinek, főbb eseményeinek megnevezése (pl. Arany László, Benedek Elek, Wass Albert, Ilyés Gyula meséi, mesefeldolgozásai).</p> <p>A szereplők cselekedeteinek megítélése, tulajdonságaik megfigyelése. Egyszerű oksági összefüggések felismerése.</p> <p>A cím és a tartalom kapcsolatának felismerése.</p> <p>A verses forma megfigyelése, a ritmus, a rím, az ismétlődések felfedezése, megtapasztalása.</p> <p>Olvasmányok szerzőjének megnevezése.</p> <p>Rövid mesék, történetek dramatisztikus, bábos megjelenítése.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– hallgat, olvas verset, mesét, életkori sajátosságának megfelelő irodalmi műveket;</li> <li>– képes egyszerű irodalmi szövegek felismerésére műfaji jellemzőinek alapján (pl. mese, költemény, mondóka, találós kérdés);</li> <li>– néhány verset, mondókát elmond fejből;</li> <li>– dramatisztikus játékokban együttműködik a társakkal.</li> </ul>	<p><i>Dráma és tánc:</i> dramatisztikus és improvizációs játékok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> ritmus, ismétlődések.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelmez, kellék, díszlet, színpadi tér és lépték. Különböző médiaszövegek (pl. animációs mesék) cselekménye kezdő- és végpontjának, a cselekményelemek sorrendjének megfigyelése közvetlen példák alapján. Címadás. Saját megélt élmények és tapasztalatok összevetése a média által közvetített, megjelenített világokkal (pl. gyermekműsorok, gyermekújságok, képregények, életkoruknak megfelelő rajzfilmek, gyermekeknek készülő internetes honlapok alapján). A hang és kép szerepe a mesevilágban.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> én és szűkebb közösségeim.</p>	

Az olvasmány tartalmához kapcsolódó improvizációs és beleélt játékok.		
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Népköltészet, műköltészet; mese, mesekezdés, mesebefejezés; monda, főszereplő, mellékszereplő; vers, verses mese, versszak, verssor, ritmus, ismétlődés, rím.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az írástanítás előkészítése - az írás megtanulásának technikai alapozása</b>	<b>Órakeret 20 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tanulás eszközeinek és az eszközök használatának megismerése, gyakorlása, elemi tanulási szokások kialakítása. Fonématudatosság, hallás fejlesztése. Az iskolai tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók, alapvető képességek célirányos fejlesztése (pl. a figyelem tudatossága, tartóssága; feladattudat; a kivárási képessége; differenciált látási és hallási megfigyelések; mozgáskoordináció; finommozgások).	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
Hangok helyének, időtartamának megfigyelése szavakban. Analizáló, szintetizáló feladatok végzése. Tájékozódás térben, síkban. A füzet és az írószerek használata. Finommozgások, mozgáskoordináció fejlesztése. Vonalvezetési gyakorlatok, betűelemek vázolása, írása. Helyes írásszokások kialakítása (testtartás, írószerezés, kézcsúsztatás).	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– nyitott, motivált, érdeklődő az írás tanulásában;</li> <li>– előzetes képességei és ismeretei megfelelőek az írástanulás megkezdéséhez;</li> <li>– finommotorikája, szem-kéz koordinációja megfelelő szintű;</li> <li>– tisztában van az írás alapvető funkcióival a mindennapi életben.</li> </ul>	<i>Életvitel és gyakorlat:</i> a finommozgások fejlesztése (pl. gyurmázással).  <i>Vizuális kultúra:</i> a finommozgások fejlesztése rajzolással, festéssel, mintázással.  <i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.  <i>Ének-zene:</i> hallásfejlesztés.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Betűelem.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az írott betűalakok tanítása - írástechnikát fejlesztő gyakorlatok</b>	<b>Órakeret 50 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	

<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az írás jelrendszerének differenciált elsajátítása. A helyes írásszokások kialakítása az egyéni képességkülönbségek figyelembevételével. Az írástechnika és a rendezett kézírás megalapozása, fejlesztése.		
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>	
Az írott kis- és nagybetűk szabályos alakítása, kapcsolása. Betűkapcsolatok, rövid szavak írása. A hangok időtartamának jelölése. Másolás írott, majd nyomtatott mintáról: szavak, szókapcsolatok, rövid mondatok írása. Hat betűnél nem hosszabb szavak látó-halló tollbamonddásra írása. Rövid szavak írása emlékezetből. Rövid mondatok írása tollbamonddásra és emlékezetből.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismeri és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait;</li> <li>– írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz.</li> </ul>	<i>Vizuális kultúra:</i> irányváltásokat segítő vonalkombinációk (vonalkötegek, vonalgombolyagok stb.) használata.	
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Nyomtatott betű, írott betű, írásjegy, egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű, kisbetű, nagybetű, szótag, szó, mondat, szöveg.		

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az írástechnika fejlesztése - az eszközszintű írás előkészítése</b>	<b>Órakeret 52 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Kis- és nagybetűk írása. Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az elsajátított új nyelvhasználati módok készségeinek továbbfejlesztése: az írásmozgások automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
Szabályos betűalakítás és betűkapcsolás a szavak, szókapcsolatok, mondatok és rövid szövegek írásakor. Az íráshasználat normáinak megtartása. Elvárható tempójú írás. Két-három összefüggő mondat leírása másolással, tollbamonddás után vagy emlékezetből. Önállóan alkotott mondatok leírása. Helyes írásszokások alkalmazása (testtartás, írószerszámok használata, kézcsúsztatás).	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– másoláskor nem vét írástechnikai hibát;</li> <li>– jelöli a mondatkezdést és a mondatzárást;</li> <li>– a gyakorolt szóképzlet körében alkalmazza a szókezdő nagybetűt;</li> <li>– ismeri az időtartam és a j hang kétféle jelölési módját;</li> <li>– szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit.</li> </ul>	<i>Vizuális kultúra:</i> térérzékelés, finommotorika, esztétikai igényesség; különféle vonaltípusok készségefejlesztő alkalmazása.  <i>Testnevelés és sport:</i> harmonikus mozgás.  <i>Ének-zene:</i> tempó, ritmus.



<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Kisbetű, nagybetű; margó.
--------------------------------	---------------------------

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondat, szó, hang, betű; szótagolás; szótő és toldalék; mondatfajták</b>	<b>Órakeret</b> <b>20 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az anyanyelvhasználat tudatosításának megindítása, a helyesírás biztonságának megalapozása. A nyelvi elemzési készség fejlesztése és a nyelvtani fogalmak használatának tudatosítása.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
A mondat, a szó, a hang, a betű felismerése és megnevezése. Az ábécé hangjainak felsorolása. A betűrend használata gyakorlati feladatokban. A hangok csoportosítása fajtájuk és időtartamuk szerint. A szótagolás szabályszerűségeinek felismerése. A szavak jelentést hordozó szerepének ismerete. A szótő felismerése, a toldalékok jelölése. A toldalékos szavak felismerése szövegben. Szavak toldalékos alakjának alkotása. A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i> ragos szóalakok helyes használata és leírása. A beszélői szándék felismerése a kijelentő és a kérdő mondatokban. Megnevezésük. Az <i>-e</i> kérdőszó helyes használata.	A tanuló – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, és a különféle feladatmegoldásban használja a szabályokat.	<i>Környezetismeret:</i> állatok kommunikációja, jel, jelzés, információ; lakóhely, közlekedés; természeti ritmusok.  <i>Vizuális kultúra:</i> hangfelvételek és képfelvételek készítése; a helyes kiejtés vizsgálata a felvétel segítségével.  <i>Ének-zene:</i> ritmusjátékok ütőhangszereken.
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Hang, betű; ábécé; egyjegyű betű, kétjegyű betű, háromjegyű betű; magánhangzó, mássalhangzó; szó, mondat, szöveg; szótő, toldalék, kijelentő mondat, kérdő mondat.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása</b>	<b>Órakeret</b> <b>42 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	A helyesírási szabályok megértéséhez, alkalmazásához szükséges nyelvtani fogalmak.	
<b>A tematikai egység nevelési-</b>	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok	

<b>fejlesztési céljai</b>	alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
<p>Szabályszerűségek felismerése és alkalmazása írásbeli feladatokban. Hibajavításkor indoklás a szabály felidézésével.</p> <p>A helyesírási probléma felismerése, a jelölés gyakorlása szóelemzés segítségével.</p> <p>Az írás és a helyes kiejtés együttes alkalmazása.</p> <p>A <i>j</i> és <i>ly</i> használata az ismert szókincs körében.</p> <p>Szabályismeret és alkalmazás:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– az időtartam jelölése;</li> <li>– a kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok;</li> <li>– a hagyomány szerinti írásmód;</li> <li>– az elválasztás szabályai;</li> <li>– a kijelentő és a kérdő mondat jelölése.</li> </ul> <p>A mondatkezdő nagybetű és a megfelelő mondatvégi írásjel jelölése, alkalmazása írásbeli feladatokban.</p> <p>A korosztálynak megfelelő lexikonok, szótárak használata.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet körében;</li> <li>– 30–40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a <i>j</i> hangot;</li> <li>– az egyszerű szavakat helyesen választja el.</li> </ul>	<p><i>Ének-zene</i>: egy adott dallamhoz szöveg alkotása.</p>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Ábécé, elválasztás, szótag; pont, kérdőjel, felkiáltójel.	

<b>Tematikai egység/Fejlesztési cél</b>	<b>A tanulási képesség fejlesztése</b>		<b>Órakeret 17 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Iskolaérettség.		
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A tanulási képesség mint az életkori sajátosságoknak megfelelő megismerési, élményszerzési folyamatnak, a játszva tanulás képességének támogatása, fejlesztése.		
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>	
<p>Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés; gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges informá-</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– a tanító irányításával motiváltan tanul;</li> <li>– a tanulási folyamat során változatos tevékenységeket és több érzékszervet is használ;</li> <li>– szöveghűen felidézi a követ-</li> </ul>	<p><i>Matematika; környezetismeret</i>: önálló tanulás.</p> <p><i>Vizuális kultúra</i>: A szöveget alkotó betűformák és a közlési</p>	

<p>ciók kereséséről és kezeléséről). Egyszerű ok-okozati összefüggés felismerése; következtetések levonása.</p> <p>Tanulás több tevékenység és érzékszerv segítségével: ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memória-gyakorlatok, szövegtanulási technikák. A fantázia és képzelet aktiválása a megismerés érdekében.</p> <p>A kép és a szöveg kapcsolata. Illusztrált szövegekben a kép és a szöveg kiegészítő hatása.</p> <p>A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában.</p> <p>Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).</p>	<p>kező szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: 2-3 mondóka, József Attila: <i>Altató</i>; Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i>; Petőfi Sándor: <i>Anyám tyúkjá</i>, Tamkó Sirató Károly egy verse, Weöres Sándor három költeménye; kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás.</p>	<p>tartalmak kapcsolatának felismerése. Kép és szöveg kompozíciós kapcsolatának elemzése.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázskészítéssel).</p> <p>Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Iskolaérettség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján, a történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.	
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Egyszerű ítéletek alkotása a mesék, versek, olvasott, hallott irodalmi művek szereplőiről. Alapvető erkölcsi, esztétikai fogalmak, kategóriák kialakítása (szép, csúnya, jó, rossz, igaz, hamis). A történetiségen alapuló összefüggések megértése az egy szálon futó történekekben.</p> <p>Azonosulás, ítélet, érvelés szépirodalmi szövegek kapcsán.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismeri, megérti rövid, egy szálon futó művek segítségével a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;</li> <li>– képes állást foglalni, érvelni alapvető erkölcsi kérdésekben;</li> <li>– meggyőződéssel képviseli a</li> </ul>	<p><i>Dráma és tánc</i>: részvétel dramatikus játékban.</p> <p><i>Vizuális kultúra</i>: átélt, elképzelt vagy olvasott esemény vizuális kifejezése.</p> <p><i>Erkölcstan</i>: családtagjaim, szeretet, barátok</p>

<p>A megismert mese, történet tanulságának összevetése saját tapasztalatokkal, eseményekkel. Egyszerű közmondások, szólások megismerése, megfelelő alkalmazása. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékokban (pl. bábjáték).</p> <p>A múlt néhány emléke környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink.</p>	<p>legalapvetőbb emberi értékeket;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– meghallgatja mások érvelését is;</li> <li>– képes beleélésre, azonosulásra az életkori sajátosságainak megfelelő művek befogadása során;</li> <li>– dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat, azokat életkori szintjén kezelni.</li> </ul>	<p>zás (konfliktushelyzetek megélése játékokon keresztül).</p> <p><i>Környezetismeret:</i> az ember megismerése (magatartásformák, szabályok, viselkedési normák); környezet és fenntarthatóság.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Tanulság, konfliktus, közmondás, nemzeti ünnep, jelkép.</p>	

<p><b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b></p>	<p>A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.</p> <p>Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.</p> <p>Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a <i>j</i> hangot 30–40 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.</p>
--------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 3–4. évfolyam

A beszédkézség, a szóbeli szövegek megértésének, értelmezésének és alkotásának fejlesztése képezi alapját és kiindulópontját valamennyi újonnan megtanulásra kerülő nyelvi tevékenységnek. E fejlettség döntően meghatározza a gyermek kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét. Ezért különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása szövegalkotó feladatokkal, a narráció ösztönzése, gyakoroltatása.

Az olvasástechnika eszközzé fejlesztése feltételt teremt az írott szövegek önálló megértéséhez. A szövegek értelmezésével és feldolgozásával felkészít az alapvető szövegműveletek önálló alkalmazására. Az olvasmányok sokoldalú feldolgozása fejleszti a tanulók kritikai érzékét, ítélőképességét és empátiáját, a kifejezés nyelvi megvalósulására való figyelmet. Lehetőséget teremt egyszerű irodalmi formákkal kapcsolatos tapasztalatok szerzésére, irodalmi kifejezésformák, stílusbeli és szerkezeti sajátosságok felfedezésére, a magyar nyelv és a magyar kultúra hagyományainak megismerésére, az olvasás megszerettetésére.

Az írásbeli szövegalkotás szabályainak megtanítása különböző témájú és szövegtípusú olvasmányok feldolgozásával valósul meg. Ezek szolgálnak mintául a gyermekek fogalmazásaihoz, nyitnak utat a későbbi kreatív alkotásokhoz, a képzelet, az érzelmek, a gondolatok önálló kifejezéséhez. A szövegek az árnyalt, gazdag szókinccs kialakításának forrásai is; hozzájárulnak az önkifejezés igényének kielégítéséhez és képességének fejlődéséhez.

Az önálló tanulás képességének kialakítása az olvasás-szövegértés képességének fejlesztésébe ágyazva az ismeretszerző képességek intenzív fejlesztését szolgálja. Fontos a tanulási szokások és technikák tanulása, a különféle források és azok használatának, az információszerzés lehetőségeinek és korlátainak megismerése, a szelekció, az összehasonlítás és a kritikai feldolgozás képességének fejlesztése.

A 3–4. évfolyamon az írás-helyesírás tanításának célja az életkornak és az oktatás igényeinek megfelelő írástechnika differenciált kialakítása, a tanulást és az írásos önkifejezést szolgáló eszközzé fejlesztése az olvashatóság, a rendezettség és a helyesség igényével.

A tapasztalati megalapozottságú, elemi szintű grammatikai ismeretek megszerzésével elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata. Fejlődésnek indul a nyelvi kifejezésre irányuló figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék és az igényes, változatos és kifejező nyelvhasználatra való törekvés különféle kommunikációs helyzetekben.

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Beszéd-készség, szóbeli szövegalkotás és a megértés fejlesztése</b>	<b>Órakeret 30 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Egyszerű szóbeli közlések megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszok adása. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás és tisztelet szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A beszéd tartalmának, hangzásának, stílusának és kifejező erejének egymással összefüggő fejlesztése. A beszéd és a megértés továbbfejlesztése, különös tekintettel a pontosságra, a folyamatosságra és a kifejezőerőre, valamint az aktív szókinccs intenzív gyarapítására. A szóbeli szövegalkotási készség fejlesztése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
A helyes beszédlejtés, a helyes kiejtés, a mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása különféle kommunikációs helyzetekben (pl. párbeszéd, felolvasás, kiscsoportos beszélgetés, vita, beszámoló). Felolvasáskor, szövegmondáskor nonverbális eszközök használata	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– értelmesen és érthetően fejezi ki gondolatait;</li> <li>– használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat;</li> <li>– beszédstílusát beszélgető partneréhez igazítja;</li> <li>– bekapcsolódik csoportos be-</li> </ul>	<i>Minden tantárgy:</i> összefüggő beszéd, érvelés.  <i>Környezetismeret:</i> önfenntartás, légzés.  <i>Vizuális kultúra:</i> Műalkotások megfigyelé-

<p>a kifejezés segítségével.  Vélemény kulturált megfogalmazása.  Figyelem a beszélgetőtársra. Az üzenet lényegének és érzelmi háttérének megfigyelése, értékelése.  Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások jelentésének, stílusértékének értelmezése az olvasott szövegekben.  A különböző tantárgyak tanulásakor használt szakkifejezések, olvasmányokból kiemelt ritkábban használt szavak célzott használatával az aktív szókincs gyarapítása.  Több mondatos összefoglaló szöveg alkotása olvasmányok tartalmáról, gyűjtött tapasztalatokról, megfigyelésekről.  Hosszabb szóbeli közlések tartalmának rövidített elmondása.</p>	<p>szélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe;  – a közös tevékenységeket együttműködő magatartással segíti.</p>	<p>se, jellemzése, értelmezése, értékelése.  Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsортípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákön keresztül.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Hangsúly, hanglejtés, hangerő, beszédtempó, szünet; tekintet, arcjáték, testtartás, térköz, távolságtartás.</p>	

<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Olvasás, az írott szöveg megértése</b></p>		<p><b>Órakeret 111 óra</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Nyelvre, írott nyelvre, olvasásra vonatkozó, az adott korosztály képességfejlődése szempontjából releváns ismeretek.</p>		
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>Az olvasástechnika fejlesztése, automatizálása, a folyékony olvasás kialakításának segítése, olvasási stratégiák bevezetése, különböző szövegtípusok megismertetése, biztos olvasási készség, az értő olvasás kialakítása.</p>		
<p><b>Tevékenységek/Ismeretek</b></p>	<p><b>Fejlesztési követelmények</b></p>	<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p>	
<p>Életkori sajátosságoknak megfelelő szépirodalmi, dokumentum típusú, folyamatos, nem folyamatos, kevert, egyéni, közös és tankönyvi célú szövegek megismerése, ezek megértése.  Globális és kereső olvasás, grafikus szervezők (ábrák, táblázatok, gondolatterkép, fűrtábra) alkalmazása a hatékonyabb szövegértés érdekében.  Az olvasmányhoz kapcsolódó</p>	<p>A tanuló  – az olvasás terén motivált, érdeklődő;  – folyékony, automatizált olvasástechnikával rendelkezik a hangos és a néma olvasás területén is;  – felismeri és javítja a hibáit;  – felismeri és megérti azokat a különböző típusú, műfajú szövegeket, amelyekről ta-</p>	<p><i>Matematika:</i> szöveges feladatok.  <i>Környezetismeret:</i> önálló tanulás, szövegfeldolgozás kialakítása.  <i>Erkölcstan:</i> én magam; az én világom.  <i>Vizuális kultúra:</i> Sze-</p>	

<p>előzetes ismeretek, személyes élmények, tapasztalatok felidézése és megosztása.</p> <p>Gondolatok és információk értelmezése és integrálása, tartalom, nyelvezet, szövegszerkezet vizsgálata és értékelése.</p> <p>A következő olvasási stratégiák, olvasást megértő folyamatot segítő technikák ismerete, alkalmazása a hatékonyabb megértés érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– a szöveg átfutása,</li> <li>– az előzetes tudás aktiválása,</li> <li>– jóslás, anticipáció.</li> </ul> <p>Az olvasás céljának, módjának az olvasás megkezdése előtt való tisztázása.</p>	<p>nult;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– szintetizálja, értelmezi és értékeli az életkori szintjének megfelelő szöveg információit és gondolatait;</li> <li>– megfelelő nyelvi tudatossággal rendelkezik;</li> <li>– ismeri és tanítói segítséggel használja a tanult olvasási stratégiákat.</li> </ul>	<p>mélyes élmények és irodalmi szöveg alapján képek készítése.</p> <p>Képzőművészeti műfajok.</p> <p>Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok felismerése, médiaszöveg olvasása.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Szöveg, műfaj, szövegértés.</p>	

<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Irodalmi kultúra, az irodalmi művek értelmezése</b></p>	<p><b>Órakeret 37 óra</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Mesék jellegzetes nyelvi fordulatainak ismerete. Versritmus jelzése tapsal, koppantással. Rímek felismerése a verssorok végén.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>A szövegelemzésben való jártasság elmélyítése, az irodalmi mű befogadása, az érzelmi tartalmak (pl. öröm, izgalom, várakozás, azonosulás) átélésének segítése.</p> <p>Az olvasmányok tartalmához kapcsolódva a nemzeti kultúra hagyományainak megismerése.</p> <p>Magyar és világirodalmi népköltészeti, műköltészeti alkotások megismerése.</p> <p>Irodalmi ismeretek tapasztalati úton való elsajátítása.</p>	
<p><b>Tevékenységek/Ismeretek</b></p>	<p><b>Fejlesztési követelmények</b></p>	<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p>
<p>Az olvasókönyvi szövegek csoportosítása formájuk, műfajuk és kommunikációs szándékuk szerint.</p> <p>Az olvasmányok témájának megfigyelése, azonos témájú szövegek összehasonlítása (pl. gyerekalakok és gyereksorok).</p> <p>Hasonlóságok és különbségek felfedezése különféle irodalmi közlésformákban.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– megnevezi olvasmányai szerzőjét, szereplőit és azok tulajdonságait, magyarázza cselekedeteiket;</li> <li>– azonosítja a történet idejét és helyszínét; a cselekmény kezdő- és végpontját, a cselekményelemek sorrendjét;</li> <li>– konkrét esetekben felismeri a mesére jellemző fordulatokat,</li> </ul>	<p><i>Környezetismeret:</i> környezeti, természeti, környezetvédelmi témájú olvasmányok.</p> <p><i>Ének-zene:</i> a népdalok szövege (kifejező eszközök, nyelvi fordulatok, motívumok, természeti képek).</p>

<p>Művészi eszközök keresése lírai és elbeszélő művekben (ritmus, rím, refrén, hasonlatok). Jellegzetes irodalmi témák, motívumok (pl. család, gyermek, természet) felfedezése olvasmányokban.</p> <p>A művek szerkezeti jellemzőinek megfigyelése, a tér-idő változásainak felismerése.</p> <p>Elbeszélések 20. századi eseményekről, hőskről, sorsokról. Az események sorrendjének, a mesélő személyének megállapítása.</p> <p>Mesékre jellemző kezdő és befejező fordulatok, szókapcsolatok, ismétlődő motívumok felismerése.</p> <p>Rövidebb irodalmi szövegek (versek, mesék, elbeszélések) önálló olvasása.</p> <p>Nagyobb terjedelmű, jellemzően kortárs magyar és európai gyermekirodalmi alkotás (meseregény, ifjúsági regény, mesés-, verseskötet) elolvasása a tanító irányításával. Művek a kortárs magyar irodalomból. (Például: Békés Pál: <i>Féltőlény, A bölcs hiánypótló</i>; Berg Judit: <i>Rumini</i>; Boldizsár Ildikó: <i>Boszorkányos mesék</i>; Csukás István: <i>Süstü, a sárkány, Keménykalap és krump-liorr, Pom Pom összes meséi, gyerekversek</i>; Dávid Ádám: <i>A Virág utcai focibajnokság</i>; Lázár Ervin: <i>Szegény Dzsoni és Árnika</i>; Lackfi János: <i>Kövér Lajos színre lép</i>; Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Szabó T. Anna: <i>gyermekversei</i>; Tóth Krisztina: <i>Londoni mackók</i>, Varró Dániel: <i>Túl a Maszat-hegyen</i>.)</p> <p>Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált memóriagyakorlatok, fantáziajátékok, elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítése. Részvétel csoportos játékokban, állóképek tervezése, kivitelezése és megbeszélé-</p>	<p>szókapcsolatokat, mesejellemzőket;</p> <p>– az egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát időrendben, több összefüggő mondattal mondja el.</p>	<p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc:</i> A témához és a tartalomhoz is illeszkedő kifejezőeszközök elemzése, alkalmazása.</p> <p>Mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása. Az olvasott/felolvasott szöveghez és a levetített adaptációhoz kapcsolódó élmények megjelenítése és feldolgozása (pl. rajzzal, montázkészítéssel).</p> <p>A különböző médiaszövegekben megjelenő egyszerű helyszín- és időviszonylatok megfigyelése és értelmezése konkrét médiaszövegeken keresztül. Az elbeszélő személyének azonosítása különböző médiaszövegekben (pl. animációs mesék).</p>
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------



se. A mozgás és a szövegmondás összekapcsolása. Egyszerűbb drámai konvenciók és a színházi formanyelv alapjainak tapasztalati megismerése (jelenet, felvonás, kezdet és vég, díszlet, berendezés, jelmez, kellék, fény- és hanghatások). A tanultak felhasználása saját produkcióhoz, báb-előadások, színházi előadások megbeszélésekor.		
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Szépirodalmi szöveg, ismeretterjesztő szöveg, monda, közmondás, szólás, találós kérdés, elbeszélés, regény; főszereplő, mellékszereplő; hasonlat, ismétlés, ellentét; kezdőpont, végpont, fordulópont.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>Az íráshasználat fejlesztése</b>		<b>Órakeret 15 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok másolása írott és nyomtatott mintáról, látó/halló előkészítés után tollbamondásra és írásminta nélkül, emlékezetből.		
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az írás eszközszintre emelésének segítése. E tevékenységben a kitartás és a folyamatjellegű gyakorlás ösztönzése. Az írástempó fokozása mellett a helyesség, az íráskép rendezettségének, esztétikumának értéként való elfogadása.		
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>	
Az írástechnika fejlesztése, helyes írásszokások megszilárdítása (testtartás, írószerszámok használata, kézcsúsztatás). Az írás lendületének és tempójának fokozása. Szó sorok, mondatok írása másolással, tollbamondás után, emlékezetből és akaratlagos írással. Az egyéni írás kialakítása a rendezett, tiszta és olvasható íráskép igényével. Szükség esetén az olvashatóság javítása.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– írása jól olvasható;</li> <li>– írástempója lendületes;</li> <li>– fűzetvezetése rendezett.</li> </ul>	<i>Matematika; környezetismeret:</i> olvasható, tetszetős és rendezett fűzetvezetés.	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Íráskép, szövegek, olvashatóság.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Fogalmazási alapismeretek		Órakeret 23 óra
<b>Előzetes tudás</b>	A szöveg és a mondat jellemzőinek azonosítása.		
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az önkifejezés iránti igény erősítése, különféle formáinak és lehetőségeinek megismertetése, megvalósításának támogatása.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A különböző szövegformák tartalmi és szövegszerkesztési jellemzőinek ismerete. Kellő tapasztalat a cím szerepéről, jellemzőiről; a szövegek felépítéséről; az időrendről; az esemény, az előzmény és a következmény kapcsolatáról; a szöveg kohéziójáról; a tématartrásról; a nyelvi megformáltságról; a különböző szövegforma jellemzőiről, a bekezdések szerepéről. A szövegalkotás műveleteinek ismerete: anyaggyűjtés, címválasztás, a lényeges gondolatok kiválasztása, elrendezése, az időrend érzékeltetése, a szöveg tagolása bekezdésekre.	A tanuló – a tanult fogalmazási ismereteket felhasználja fogalmazáskészítéskor.	<i>Környezetismeret; matematika:</i> érthető, világos szóbeli szövegalkotás.  <i>Vizuális kultúra:</i> Az elemi mozgóképi szövegalkotó kódok kreatív alkalmazása, médiaszöveg írás. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal.	
<b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b>	Témaválasztás, anyaggyűjtés, címadás; bekezdés; bevezetés, tárgyalás, befejezés; elbeszélés, hír, leírás, levél, meghívó; értesítés; hirdetés; SMS; e-mail.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Szövegalkotási gyakorlatok		Órakeret 42 óra
<b>Előzetes tudás</b>	Mondatalkotás. Mondatok összekapcsolása. Történetalkotás szóban. Képolvasás, mesemondás.		
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A képzelet, az önkifejezés aktivizálása különböző szövegformák megismerésével és az írásbeli szövegalkotás képességének továbbfejlesztésével. Az írásbeli szövegalkotó készség fejlesztése.		
Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A tanult fogalmazási ismeretek felhasználása a szöveg alkotása-	A tanuló – a tanult fogalmazási ismeretek	<i>Környezetismeret:</i> változatos élővilág; a ta-	

<p>kor. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése. Önálló írásbeli fogalmazások készítése elbeszélő szövegformában. A párbeszéd beillesztése a történetmondásba. Szemléletes leírások készítése egyszerű tárgyról, növényről, állatról. Jellemzés készítése emberről. Levéliírás, levélcímzés. Rövid szöveges üzenetek megfogalmazása különféle alkalmakra a címzett személyének figyelembevételével. Fogalmazásíráskor a megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása. A fogalmazás koherenciájának megteremtése tématarással, a mondatok kapcsolásával. A fogalmazás témájának megfelelő szavak és kifejezések használata, a fölösleges szóismétlődés kerülése. A fogalmazások javítása a tanult fogalmazási ismeretek felhasználásával, a tanító segítségével.</p>	<p>felhasználásával kb. egy oldal terjedelmű elbeszélő fogalmazást készít; – a fogalmazás témájának megfelelő szavakat és kifejezéseket használ; – adott vagy választott témáról 8–10 mondatos leírást készít a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával; – a tartalmi egységek kezdetét bekezdéssel jelzi; – figyel a bemutatás sorrendjére és a nyelvi eszközök használatára; – a tanító útmutatásai alapján kijavítja fogalmazási és helyesírási hibáit.</p>	<p>nultak bemutató leírása.  <i>Vizuális kultúra:</i> Természeti jelenség megfigyelése, a tapasztalatok leírása, megjelenítése. Egyszerű cselekmény megjelenítése képsorozattal (pl. rajz, digitális fotó, rövid animációs film) és hangokkal (médiaszövegírás).</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Elbeszélés, történetmondás, leírás, jellemzés; téma, helyszín, szereplő, cselekmény, időrend, nézőpont; párbeszéd.</p>	

<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Nyelvtani és nyelvhelyességi ismeretek tudatosítása és alkalmazása: mondatfajták, szavak, szófajok</b></p>	<p><b>Órakeret 35 óra</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>A tanult nyelvtani fogalmak felismerése és megnevezése.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>A nyelvi tapasztalatok körének bővítése. A tapasztalatokra épülő nyelvi fogalomrendszer alapozásának megindítása a szófajok körében. A tanulók önállóságának növelése: a feladatvégzésben; az információszerzésben és felhasználásban; a szabályalkalmazásban; az önellenőrzésben. A nyelvi tudatosság fokozása.</p>	
<p><b>Tevékenységek/Ismeretek</b></p>	<p><b>Fejlesztési követelmények</b></p>	<p><b>Kapcsolódási pontok</b></p>
<p>A felkiáltó, a felszólító és az óhajtó mondatokban a beszélő szándékának felismerése és megnevezése szövegben. A rokon értelmű szavak, a többje-</p>	<p>A tanuló – felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat, használja a szabályokat; – felismeri, megnevezi és meg-</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i> Jelek a mindennapi életben. Az időbeliség ábrázolása a képzőművészetben.</p>

<p>lentésű, azonos alakú szavak helyes használata.</p> <p>A tanult szófajok felismerése és megnevezése szójelentés alapján toldalékos formában is, szócsoportokban, mondatban és szövegben.</p> <p>Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. Az igekötők szerepének és írásmódjának megfigyelése. Tudatos alkalmazásuk.</p> <p>A főnév fajtáinak csoportosítása, megnevezése. Többes számú főnevek alkotása.</p> <p>A <i>-ba, -be, -ban, -ben</i> ragos főnevek helyes használata mondatalkotással, szövegértelmezéssel.</p> <p>A tulajdonnevek csoportjainak megismerése: személynevek, állatnevek, földrajzi nevek, intézmények neve, márkanevek, címek.</p> <p>A melléknév szerepének ismerete a nyelvhasználatban.</p> <p>A fokozott melléknévi alakok használata szövegalkotáskor.</p> <p>A fokozott számnévi alakok helyes használata.</p> <p>A névelők és a névutók szerepének ismerete. A névelők helyes használata.</p> <p>A névmások (személyes, mutató, kérdő) szerepének megértése, alkalmazásuk a mondatokban.</p>	<p>felelően jelöli a mondatfajtákat;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– toldalékos formájukban, szövegben is felismeri és megnevezi a tanult szófajokat;</li> <li>– a szövegkörnyezetnek megfelelően használja az igeidőket és az igekötőket;</li> <li>– alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek.</li> </ul>	<p><i>Környezetismeret:</i> tulajdonnevek a térképeken.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Szófaj; főnév, köznév, tulajdonnév, személynév, állatnév, intézménynév, földrajzi név, márkanev, cím; határozott névelő, határozatlan névelő; névutó; ige; igeragozás; igemód; igekötő; melléknév, melléknévfokozás; számnév, tőszámnév, sorszámnév, törtszámnév; határozott számnév, határozatlan számnév; személyes névmás, mutató névmás, kérdő névmás.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Helyesírási szabályok ismerete és alkalmazása	Órakeret 56 óra
Előzetes tudás	<p>A hangok hosszúságának helyes jelölése a begyakorolt szókészlet körében.</p> <p>A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása.</p>	

	A j hang biztos jelölése a begyakorolt szókészletben. Az elválasztás szabályainak alkalmazása egyszerű szavak írásakor. Mondatkezdés nagybetűvel. A tanult mondatzáró írásjelek alkalmazása.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	A helyesírási készség fejlesztése. A megismert nyelvi eszközök, nyelvhelyességi és helyesírási szabályok alkalmazása a szóbeli és az írásbeli nyelvhasználatban.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
A mondatvégi írásjelek helyes használata az egyszerű mondatok végén. Helyesírási szabályok alkalmazása különböző írástevékenységekben: igeidők, ragos és kiejtéstől eltérő írásmódú igék; felszólítást kifejező igealakok; igekötős igék; tulajdonnevek, fokozott melléknevek és számnevek; ragos névszók; névutós szerkezetek; betűvel írt számnevek; a keltezés többféle formája. Hosszú hangok jelölése a melléknevek végén. A főnév -t toldalékának (ragjának) és a múlt idő jelének megkülönböztetése. A j hang biztonságos jelölése a tanult szófajok körében.	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– a mondatot nagybetűvel kezdi és írásjellel zárja;</li> <li>– a begyakorolt szókészlet körében biztonsággal alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat;</li> <li>– írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak;</li> <li>– helyesírását önellenőrzéssel felülvizsgálja, szükség esetén javítja.</li> </ul>	<i>Környezetismeret:</i> térkép-vázlat készítése tulajdonnevek feltüntetésével.  <i>Matematika:</i> számnevek helyesírása.
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Nagybetű, kisbetű, írásjel, helyesírási szabály.	

<b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b>	<b>A tanulási képesség fejlesztése</b>	<b>Órakeret 28 óra</b>
<b>Előzetes tudás</b>	Az önismeret életkornak megfelelő szintje, személyes tanulási sikerek és nehézségek megnevezése.	
<b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b>	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése.	
<b>Tevékenységek/Ismeretek</b>	<b>Fejlesztési követelmények</b>	<b>Kapcsolódási pontok</b>
A tanulás szerepe és módjai. Saját tanulási folyamatunk megismerése, hogyan tanulunk a legkönnyebben, mi okoz nehézséget. Gondolkodás a gondolkodásunkról, tanulásunkról. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Tanulás	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismeri a tanulási folyamat alapvető jellemzőit;</li> <li>– azonosítja az információ forrásait, ismeri azok kezelését;</li> <li>– képes önálló tanulásra;</li> <li>– ismeri a saját tanulási folya-</li> </ul>	<i>Környezetismeret:</i> jelenségek megfigyelése, ok-okozati kapcsolatok keresése.  <i>Vizuális kultúra:</i> Képi analógiák keresése a

<p>különböző típusú szövegekből. Ritmus-, mozgás- és beszédgyakorlatokkal kombinált (koncentrációs) memóriagyakorlatok, szöveg tanulási technikák.</p> <p>Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.</p> <p>Ismerkedés különböző információhordozókkal.</p> <p>Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai. Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészzeiről. A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.</p> <p>Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal. Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.</p>	<p>matának, képességének jellemzőit;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismer és alkalmaz néhány tanulási módot, stratégiát a különböző tanulási feladatok teljesítése érdekében;</li> <li>– a szövegből történő tanulás során olvasási stratégiákat használ;</li> <li>– információt keres, kezel önállóan néhány forrásból;</li> <li>– szöveghűen felidézi a következő szépirodalmi műveket, illetve azok részleteit: népdal-szövegek, József Attila: <i>Betlehemi királyok</i>, <i>Mama</i>; Petőfi Sándor: <i>Füstbe ment terv</i>; illetve kortárs magyar lírikusok műveiből néhány alkotás;</li> <li>– részletek Kölcsey Ferenc: <i>Hymnus</i>; Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i>; Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i> című művéből, illetve szépprózai művekből.</li> </ul>	<p>tanult szövegekhez. Kérdések megfogalmazása a látott információra, ismeretre, élményre vonatkozóan.</p>
<p><b>Kulcsfogalmak/ fogalmak</b></p>	<p>Információ, tudás, könyvtár, tanulás, vázlat.</p>	

<p><b>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</b></p>	<p><b>Az ítéloképesség, az erkölcsi, az esztétikai és a történeti érzék fejlesztése</b></p>	<p><b>Órakeret 12 óra</b></p>
<p><b>Előzetes tudás</b></p>	<p>Mesehősök tulajdonságai és cselekedetei; az olvasott irodalmi művekben a szereplők döntési helyzeteinek felidézése; személyes tetszésítéletek.</p>	
<p><b>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</b></p>	<p>Erkölcsi, esztétikai kategóriák megismerése, ítéletalkotás egyszerű szituációban, szépirodalmi művek alapján. A narratíva, történetmesélés szabályainak, szerveződésének, logikájának megismerése.</p>	

Tevékenységek/Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p>Erkölcsei és esztétikai ítélet megfogalmazása, érvelés a vélemény mellett, vitakészség kialakulása. A szépirodalmi alkotásokban megismert helyzetek, azok tanulságának alkalmazása mindennapi helyzetekben. A művek tanulságainak értelmezése.</p> <p>A saját vélemény mellett a nem saját álláspont megjelenítésének, átélésének képessége. Mások véleményének megértése, elfogadása. Vélemények összevetése, különbségek és hasonlóságok megfigyelése, felismerése és kritikája.</p> <p>A műélvezet, a beleélés mélyebb megtapasztalása a fentiek segítségével is. Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban, drámajátékban (pl. bábjáték) saját és más álláspontból is. Szülők, nagyszülők gyermekkor, életmódja, tárgyi világa. Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata; időrend.</p> <p>A múlt emlékei környezetünkben (múzeumok, emléktáblák, műemlékek, emlékművek; tárgyak, fotók, egyéb dokumentumok; szokások).</p> <p>Nemzeti ünnepeink, jelképeink. A magyar szabadságharcok kiemelkedő alakjai. Kiemelkedő magyar tudósok, feltalálók, művészek, sportolók.</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– ismeri, megérti a történeteket bemutató művek szerveződését, felépítését, az összefüggések logikáját, az ok-okozati viszonyt;</li> <li>– képes állást foglalni, érvelni, meggyőzni másokat alapvető erkölcsi, esztétikai kérdésekben;</li> <li>– meggyőződéssel képviseli a legalapvetőbb emberi értékeket, megérti mások érvelését, elfogadja az övétől eltérő véleményeket, képes ezekkel is azonosulni;</li> <li>– képes beleélésre, azonosulásra, érzelmeinek kifejezésére az életkori sajátosságainak megfelelő történetek, művek befogadása során;</li> <li>– dramatikus és drámajátékok segítségével képes átélni mindennapi konfliktusokat saját és más álláspontból is, azokat életkori szintjén kezelni.</li> <li>– történetek olvasásakor, megbeszélésekor képes elkülöníteni a múltbeli és jelenbeli élethelyzeteket, történéseket.</li> <li>– képes felidézni történelmünk és kultúránk néhány kiemelkedő alakját, hozzájuk tud rendelni néhány fontos jellemzőt.</li> </ul>	<p><i>Erkölcstan:</i> Értékrend alakulása. Szűkebb és tágabb környezetem, barátság.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> Környezeti rendszerek állapota, fenntarthatóság. Egészséges életmód. Viselkedési normák.</p> <p><i>Vizuális kultúra; Dráma és tánc:</i> a lényeg kiemelésének lehetőségei a vizuális kompozíciókban.</p>
<b>Kulcsfogalmak/fogalmak</b>	Tanulság, vita, vélemény, konfliktus, múzeum, műemlék, szokás, életmód, időrend.	

<p><b>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</b></p>	<p>A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókinését a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.</p> <p>Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, improvizációba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésbe.</p>
--------------------------------------------------------------------------	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	<p>sekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.</p> <p>Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.</p> <p>Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.</p> <p>A memoriterek szövegűen mondja el.</p> <p>Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.</p> <p>A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.</p> <p>Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.</p>
--	----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------